

Tillsynsplan 2021 för tillsyn enligt Miljöbalken

Länsstyrelsen
Örebro län

Tillsammans för ett hållbart och levande Örebro län

Länsstyrelsen har regeringens uppdrag att främja en hållbar utveckling och göra verklighet av nationella mål utifrån länets förutsättningar. Med bred och djup kunskap arbetar vi nära verksamheter, människor och natur och gör avvägningar mellan olika intressen.

Titel: Tillsynsplan 2021 för tillsyn enligt Miljöbalken

Utgivare: Länsstyrelsen i Örebro län

Diarienummer: 500-9270-2021

Publikationsnummer: 2021:20

text. Bilder: Länsstyrelsen i Örebro län

Förord

Tillsyn är ett viktigt verktyg för att uppnå miljöbalkens mål. De regionala miljökvalitetsmålen är ett sätt att göra miljöbalkens mål konkreta. För att Länsstyrelsens arbete med tillsyn ska fungera effektivt, är det viktigt att den planeras och prioriteras utifrån de uppsatta miljömålen.

Alla myndigheter som gör tillsyn enligt miljöbalken ska varje år göra en samlad tillsynsplan för verksamheten. Planen grundar sig på en behovsutredning som uppdateras årligen. På Länsstyrelsen i Örebro län är arbetet med tillsyn enligt miljöbalken fördelat i huvudsak på enheterna Vatten- och naturmiljö (vattenverksamheter och påverkan på naturmiljön) och Miljöskydd (miljöfarliga verksamheter och förorenade områden). Övriga enheter som har uppgifter är Art- och vilt (CITES tillsyn) Rättsenheten (terrängkörning) och djurskydd (vilthägn).

Den pågående Covid-19 pandemin har påverkat och påverkar hur tillsynen kan bedrivas. Vad gäller uppsökande tillsyn så bedrivs den i mindre utsträckning och på ett annat sätt än vad som skett tidigare.

Anna Olofsson
Länsråd
Länsstyrelsen i Örebro län

Innehåll

Inledning	6
Tillsynen och tillsynsplanens syfte	6
Styrande dokument	7
Operativ tillsyn	9
Definition av operativ tillsyn	9
Händelsestyrd och egeninitierad tillsyn	10
Tillsyn enligt miljöbalken	11
Tillsyn enligt annan lagstiftning	14
Planering av tillsyn	16
Tillsynsförordningens krav	16
Utredning av tillsynsbehovet	16
Nationellt samarbete	17
Nätverk för kompetensutveckling och samordning	17
Miljösamverkan Sverige	17
Miljösamverkan Värmlands och Örebro län	17
Miljöbrottsbekämpning	17
Tillsynsintervall för återkommande egeninitierade tillsynsinsatser ...	18
Tillsyn över särskilt utpekade skyddade områden 7 kap	18
Tillsyn över skyddet av arter 8 kap	18
Tillsyn över miljöfarliga verksamheter 9 kap	18
Tillsyn över förorenade områden 10 kap	18
Tillsyn över vattenverksamheter 11 kap	19
Tillsyn enligt 12 kap	20
Tillsyn över Sevesoanläggningar	20
Uppföljning av tillsynen som genomfördes 2020	20
Tillsyn över skyddade områden 7 kap	20
Tillsyn över skyddet av arter 8 kap	21
Tillsyn miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap	21
Tillsyn förorenade områden enligt 10 kap	22
Tillsyn vattenverksamheter enligt 11 kap	22
Tillsyn enligt 12 kap	23
Tillsynsplan för verksamhetsåret 2021	24

Aktiviteter 2021	24
Tillsyn över skyddade områden 7 kap	24
Aktiviteter som inte prioriteras år 2021	27
Uppföljning av tillsynsplanen 2021	28
Bilagor.....	29
Bilaga 1	30
Tillsynsaktiviteter inom MB 7, 8 och 12 kap.....	30
Bilaga 2	31
Tillsynsaktiviteter inom MB 9 och Sevesolagen.....	31
Bilaga 3	33
Tillsynsaktiviteter 10 kap förorenade områden	33
Bilaga 4	35
Tillsynsaktiviteter inom 11 kap vattenverksamheter, se även avsnitt 9.1.5.	35
Bilaga 5	37
Övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter för bedömning av tillsynsfrekvensen enligt sevesolagstiftningen	37

Inledning

Inom natur- och miljöområdet bedriver Länsstyrelsen tillsyn enligt miljöbalken och de närliggande lagarna Sevesolagstiftningen (lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor), lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamheter, terrängkörningslagen, de tidigare vattenlagarna och dikningslagen, samt lagen om allmänna vattentjänster.

Länsstyrelsen har också ansvar för att genom tillsynsvägledning samordna, följa upp och utvärdera den tillsyn som kommunerna bedriver med stöd av miljöbalken.

Denna plan beskriver Länsstyrelsens samlade arbete med tillsyn enligt miljöbalken och angränsande lagstiftning. Ansvar för genomförandet av tillsynen är fördelat på enheterna för Art och vilt, Djurskydd, Miljöskydd, Rättsenheten och Vatten- och naturmiljö.

Planen bygger på en utredning av tillsynsbehovet och utgår från de resurser som tilldelats i den övergripande verksamhetsplaneringen.

Tillsynen och tillsynsplanens syfte

Tillsynen syftar enligt miljöbalken till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Bestämmelserna i 1 kap. 1 § miljöbalken och hänsynsreglerna i 2 kap. ska ligga till grund för tillsynen när mer konkreta föreskrifter saknas (dvs tillstånd och domar). Tillsyn är ett viktigt verktyg för att nå miljömål och miljö kvalitetsnormer.

Ytterst är tillsyn en demokratifråga. Tillsyn är ett viktigt medel att se till att demokratiskt fattade beslut (i form av lagar) följs på ett likvärdigt sätt i hela landet. Tillsynen är en förutsättning för ett sunt företagsklimat på lika villkor, och för en hälsosam och god livsmiljö för medborgarna. Sex principer utgör basen i demokratin och rättsstaten Sverige och är de principer som också tillsynen utgår ifrån.

Demokrati - All offentlig makt utgår från folket. Tillsynen ska ske som riksdagen bestämt.

Legalitet - Den offentliga makten utövas under lagarna. Tillsynen ska ske enligt fastställda lagar och bestämmelser.

Objektivitet, saklighet och likabehandling - Alla är lika inför lag. Myndigheter och domstolar ska behandla alla lika.

Fri åsiktsbildning - Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning. Beslutsprocessen ska vara transparent och handlingar ska vara tillgängliga så långt det är möjligt.

Respekt - Den offentliga makten ska utövas med respekt för människors frihet och lika värde.

Effektivitet och service - Verksamheten ska bedrivas så billigt och med så hög kvalitet som möjligt med givna resurser. Förvaltningslagen (1986:223) ställer krav på att myndigheter ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda.

En tillsynsplan prioriterar tillsynsarbetet utifrån att få mest miljönytta av insatserna. Tillsynen blir genom planen ett effektivare redskap för att nå miljömål och miljö kvalitetsnormer. En noggrant planerad tillsyn bidrar också till att säkerställa att egeninitierad tillsyn inte helt trängs undan av den händelsestyrda tillsynen. Det är ett förhållande som annars lätt är fallet att hamna i. I planeringen ingår också att avsätta resurser och utrymme för den händelsestyrda tillsynen.

Miljöbalken lägger ett stort ansvar på verksamhetsutövarna att självständigt följa regelverket och de villkor som följer av beslut och domar. Varje verksamhetsutövare ska utan att det påpekas av tillsynsmyndigheten hålla sig informerad om vad som gäller, kontrollera och dokumentera verksamheten och dess miljöpåverkan samt underrätta tillsynsmyndigheten vid driftstörningar osv. Tillsynen ska vara utformad så att den främjar en god egenkontroll.

Styrande dokument

Övergripande mål enligt miljöbalken

Enligt miljöbalkens portalparagraf ska balken tillämpas så att

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktig god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Uppdrag enligt länsstyrelseinstruktionen

2 § punkterna 1 och 5: Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen ska ansvara för de tillsynsuppgifter riksdagen eller regeringen ålagt den.

3 § punkterna 5, 6 och 9: hållbar samhällsplanering och boende, energi och klimat, naturvård, samt miljö- och hälsoskydd,

5 § punkterna 7 och 8: Länsstyrelsen ska i sin verksamhet verka för att förenkla för företag, Länsstyrelsen ska samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat

6 § Länsstyrelsen ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riskdagen fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling mm.

Mål och uppdrag om tillsyn enligt miljöbalken i regleringsbrevet för länsstyrelserna för år 2021

Tabell 1. Uppdrag i Regleringsbrevet för länsstyrelserna för år 2021 som särskilt rör tillsyn enligt miljöbalken. Första siffran under Uppdrag nr anger del, bokstaven anger avsnitt och den andra siffran uppdragets nummer.

Verksamhetsområde	Uppdrag nr
Föreopade områden - tillsyn och bidrag	RB1 A6
Avloppsreningsverk och enskilda avlopp - tillsyn och tillsynsvägledning	RB3 B9
Tillsyn och tillsynsvägledning – utveckling, samverkan, resultat	RB3 D2
Effektiv och rättssäker tillsyn – utvecklingsinsatser (länsstyrelserna samordnat hanterar uppgiften)	RB3 D6

Uppdrag från Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, affärsverket Svenska Kraftnät och vattenmyndigheterna i sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten: Förstärkt arbete med tillsyn, prövning och omprövning av vattenverksamheter, anslag 1:11 åtgärder för havs och vattenmiljö.

Svenska Kraftnät: Verksamhetsutövarnas årsrapportering - Begära in, sammanställa och rapportera dammägarnas dammsäkerhetsarbete.

Länsstyrelsernas årsrapportering - Rapportera Länsstyrelsens arbete med dammsäkerhetstillsyn, både det som utförts föregående år och planerat arbete för nästkommande år.

Fokusområde dammsäkerhetstillsyn - Nationellt fokusområde för dammsäkerhetstillsynen med syfte att berika och stärka tillsynen. År 2021 kommer fokusområdet vara avvikelser och åtgärdsbehov.

Vattenmyndigheternas ÅGP 1: Prioritera och utöka tillsyn av miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter, enligt 9 och 11 kap MB, som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas. Ställa krav på åtgärder så att MKN följs. Åtgärderna ska genomföras med stöd av åtgärdsplaner som ska utarbetas.

Vattenmyndigheternas ÅGP 2: Ställa krav på vattenkraftverk och dammar så att miljökvalitetsnormen för vatten ska kunna följas. Tillsyn ska utövas på minst en femtedel av berörda kraftverk och dammar årligen from 2017.

Vattenmyndigheternas ÅGP 3: Genom tillsyn eller genom vägledning till kommunerna säkerställa att verksamhetsutövare som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som påverkar vattenmiljön genomför egenkontroll och har de kontrollprogram som behövs för att möjliggöra en bedömning av verksamheternas eller åtgärdernas inverkan på den ekologiska, kemiska och kvantitativa statusen och den ekologiska potentialen i vattenförekomster. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Vattenmyndigheternas ÅGP 7: Utveckla tillsynsvägledningen till kommunerna så att de kan ställa de krav som behövs för att minska växtnäringsförluster och förluster av växtskyddsmedel till vattenförekomster där det finns en risk för att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Vattenmyndigheternas ÅGP 8: Utveckla vägledningen till kommunerna gällande prövning och tillsyn av enskilda avlopp. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Vattenmyndigheternas ÅGP 10: Länsstyrelserna ska i sitt arbete med bidragsansökningar och tillsyn av förorenade områden fortsätta prioritera områden med påverkan på vattenförekomster där det behövs förebyggande eller förbättrande åtgärder för att se till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Vattenmyndigheternas ÅGP 12: Kontrollera och följa upp att Trafikverket vidtar de åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Vid bedömningar och prioriteringar i tillsynsarbetet har länsstyrelsen även tagit hänsyn till ett antal planer och program som är regionalt framtagna. Till dessa hör bland annat regionala programmet för förorenade områden och klimatanpassningsplanen.

En grundförutsättning för att kunna bedriva effektiv tillsyn är att tillsynsmyndigheten har register över de verksamheter som ska tillsynas och att dessa hålls uppdaterade.

Operativ tillsyn

Definition av operativ tillsyn

Med operativ tillsyn menas sådan tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd. Till den operativa tillsynen räknas även information och rådgivning till verksamhetsutövare. Ansvaret för den operativa tillsynen är i huvudsak fördelat mellan kommunerna och Länsstyrelsen.

Händelsestyrd och egeninitierad tillsyn

Egeninitierad tillsyn

Egeninitierad respektive händelsestyrd tillsyn är begrepp, som ofta används i tillsynsplaneringen. Med egeninitierad tillsyn avses sådan tillsyn, som planeras och genomförs på tillsynsmyndighetens initiativ. Egeninitierad tillsyn kan inriktas på de områden, som bedöms vara mest angelägna. I prioriteringen är den bedömda miljönyttan i förhållande till miljökvalitetsnormer för vatten, miljömålen och naturvärden viktiga utgångspunkter. Men även respekten för regelverket, konkurrensneutralitet och skyddet av den enskilde är viktiga aspekter.

Händelsestyrd tillsyn

Med händelsestyrd tillsyn menas sådana aktiviteter som initieras av utomstående och därigenom generar ärenden, som måste handläggas. Nedan visas exempel på ärendeslag och aktiviteter som kan ingå i den händelsestyrda tillsynen:

- Miljörapporter/årsrapporter
- Anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet
- Anmälan om ändringar av Seveso-verksamhet
- Anmälan om anmälningspliktig vattenverksamhet
- Anmälan för samråd enligt 12 kap 6 § MB
- Händelsestyrd tillsyn av områdesskydd (förelägganden och åtalsanmälan)
- Händelsestyrd tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd
- Händelsestyrd tillsyn av skydd för djur- och växtarter
- Händelsestyrd tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (vattenskoter, anmälan att ta jordbruksmark ur produktion och terrängkörning)
- Klagomålsärenden
- Anmälan om haverier och driftstörningar
- Åtalsanmälan vid brottsmisstanke
- Handläggning av miljöstraffavgifter
- Hantering av kontrollprogram
- Periodiska besiktningar och förstagångsbesiktningar
- Förfrågningar om tolkning av regelverket
- Bedömning av tillståndsplikt
- Tillsynsbesök på verksamhetsutövarens begäran
- Anmälningsärenden och förfrågningar om efterbehandling av förorenade områden på befintliga eller nedlagda verksamheter
- Granskning av säkerhetsrapporter, interna planer för räddningsinsatser, handlingsprogram och anmälningar enligt Seveso-lagstiftning.
- Efterbehandling av torvtäkter
- Prövotidsutredningar
- Yttranden vid tillståndsprövning

Tillsyn enligt miljöbalken

Tillsyn över skyddade områden, 7 kap

För att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, värdefulla kulturpräglade landskap och för att tillgodose behovet av områden för friluftslivet finns i miljöbalken flera former av skydd för särskilt utpekade områden.

I Örebro län finns 2 nationalparker, 289 naturreservat (varav Länsstyrelsen har tillsynsansvar för 246), 3 kulturresevat (varav Länsstyrelsen har tillsynsansvar för 1), 54 vattenskyddsområden, 1 miljöskyddsområde, 1 djur- och växtskyddsområde, 1 biotopskyddsområde där Länsstyrelsen fattat beslut om biotopskydd i det enskilda fallet och ett mycket stort antal som faller under generellt biotopskydd, 65 naturminnen och 136 Natura 2000-områden. Flera Natura 2000 områden är även skyddade som naturreservat.

I avvaktan på beslut om skydd av särskilt utpekade områden kan interimistiska förbud utfärdas för att hindra åtgärder som kan skada ett område. För tillfället finns inget område med interimistiskt förbud i Örebro län.

I miljöbalkens 7 kap finns också regler om generellt skyddade områden.

Strandskyddsområde är ett generellt skydd av våra stränder med vissa möjligheter till utvidgningar och inskränkningar. Det generella skyddet gäller även vissa utpekade slag av biotoper som alléer, åkerholmar, stenmurar mm.

Genom den lagändring som trädde i kraft 1 juli 2009 har kommunerna ansvaret för stora delar av tillsynen över strandskyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen har tillsynsansvar för strandskyddet vid byggande av försvarsanläggning, allmän väg eller järnväg samt inom vissa skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som beslutats av någon annan än en kommun.

Inom länsstyrelsen är ansvaret för tillsynen av strandskyddet delat, Vatten- och naturmiljöenheten svarar för tillsyn över anläggningar, anordningar och åtgärder och Plan- och kulturenheten svarar för den tillsyn som avser byggnader. Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för tillsynen över det generella biotopskyddet.

Tillsynen över det generella biotopskyddet och strandskyddet har under lång tid haft låg prioritet. Den har till övervägande del varit händelsestyrd. På grund av biotopskydds- och strandskyddsbestämmelsernas karaktär går det inte att definiera antalet tillsynsobjekt.

Tillsynen över vattenskyddsområden har Länsstyrelsen helt överlåtit till kommunerna. Kommunerna har tillsyn över skyddade områden enligt 7 kap som har beslutats av kommunen.

Vatten- och naturmiljöenheten har ansvaret för tillsyn över nationalparker och skyddade områden som har beslutats av länsstyrelsen såsom naturreservat, natura 2000-områden, naturminnen, djur- och växtskyddsområden och områden

med interimistiska förbud, samt anläggningar och åtgärder i strandskyddsområden i skyddade områden tex naturreservat.

Tillsyn över skyddet av arter, 8 kap

Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen över artskyddet som omfattar fridlysning av alla fågelarter samt övriga fridlysta djur- och växtarter i länet.

Tillsynsområdet är brett eftersom en mängd verksamheter kan påverka fridlysta arter. Det är inte möjligt att definiera antalet tillsynsobjekt. Artskyddet omfattar även bestämmelser om förvaring, handel, transport, förevisning och preparering av djur och växter.

En verksamhetsutövare har i dagsläget tillstånd enligt 35 § artskyddsförordningen (konservator, preparering av djur). Ingen verksamhetsutövare har längre tillstånd enligt 26 § artskyddsförordningen (zoohandel) eller till förevisning av levande djur enligt 40 § artskyddsförordningen. Utöver den verksamhetsutövare som har tillstånd, finns det verksamheter i länet, främst zoohandlare, som kan tänkas hantera tillståndspliktiga arter. Dessa bör ingå i Länsstyrelsens tillsyn. Därutöver kan tillfälliga förevisningar av djur förekomma samt privatpersoners och verksamhetsutövers in- och utförelse, transport, förvaring eller handel med CITES-listade djur och växter (Rådets förordning 338/97).

Exempel på områden där förbjudna aktiviteter med skyddade arter kan förekomma är djuraffärer, konservatorer, djurparker. Handel på internet eller i butiker görs av både privatpersoner och företag och sker med uppstoppade djur, produkter av djur och växter t ex smycken eller pälsar, fiskematerial, möbler, musikinstrument, husgeråd, prydnadsaker, hälsokost m.m. Det är inte möjligt att definiera antalet tillsynsobjekt.

Vatten- och naturmiljöenheten har ansvaret för Länsstyrelsens tillsyn över artskyddet i den del som avser fridlysta arter.

Enheten för Art och vilt har ansvaret för Länsstyrelsens tillsyn över artskyddet i den del som avser kommersiella verksamheter med CITES-listade djur och växter och i viss mån förvaring av vilda arter.

Tillsyn över miljöfarlig verksamhet, 9 kap

Tillsyn över miljöfarliga verksamheter delas mellan kommunerna och Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tillsynen på ett 30-tal tillståndspliktiga A- och B-verksamheter, huvudsakligen stora objekt med betydande miljöpåverkan. Till branscherna hör metallindustri, kommunala avloppsreningsverk, kemisk industri, explosivämneshantering, massa- och pappersindustri, avfallsanläggningar, energianläggningar, gruvor och torvtäkter.

Verksamheterna har varit föremål för återkommande tillsyn under en längre tid, vilket bidragit till att statusen på miljöarbete och egenkontroll med vissa undantag är god. Fortsatt tillsyn inom miljöfarlig verksamhet är nödvändig för att förebygga villkorsbrott och lagöverträdelser och för att främja en långsiktig förbättring av miljötillståndet.

Vid många av de stora verksamheterna uppkommer ofta behov av ändringar i processer och anläggningar, som tillsammans med driftsstörningar och haverier genererar händelsestyrda tillsynsärenden. Sammantaget står den händelsestyrda tillsynen för mer än hälften av resursanvändningen i tillsynen av miljöfarliga verksamheter. För de tillståndspliktiga verksamheterna debiteras fasta avgifter för prövning och tillsyn.

Miljöskyddsenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn av miljöfarliga verksamheter.

Tillsyn över förorenade områden, 10 kap

Tillsynen över förorenade områden där den förorenande verksamheten är nedlagd delas mellan kommunerna, Länsstyrelsen och Försvarsinspektören för miljö och hälsa. För närvarande bedöms det finnas närmare 400 objekt som skulle vara angelägna att bedriva tillsyn vid (riskklass 1 och 2 objekt). Vid de allra flesta av dessa objekt bedrivs idag ingen aktiv verksamhet. Arbetet med att driva fram undersökningar och åtgärder tar därför ofta mycket resurser i anspråk och kräver vanligtvis omfattande ansvarsutredningar.

Länsstyrelsen har tagit fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet med tillsynen över de riskklassade förorenade områdena. Länsstyrelsen har bitt kommunerna i länet att ta fram handlingsplaner för deras tillsyn över förorenade områden.

Miljöskyddsenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn över förorenade områden.

Tillsyn över vattenverksamheter, 11 kap

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenverksamheter i länet med undantag för vattenverksamheter som har samband med anläggande eller ändring av bryggor i de kommuner där kommunal nämnd delegerats tillsynsansvaret för dessa. Länsstyrelsen har tillsynsansvar för totalt ca 600 dammar, ca 130 vattenkraftverk och omkring 1 500 markavvattnings- eller dikningsföretag, samt ett okänt antal vattentäkter och åtgärder som gjorts i vatten.

Tillsynen av vattenverksamheter omfattar bland annat granskning och uppföljning av verksamhetsutövarnas egenkontroll, initiering av tillståndsprövning och omprövning av villkor för verksamheter, handläggning av anmälningar om anmälningspliktiga verksamheter, hantering av klagomål på vattenverksamheter, kontroll av dammsäkerhet samt information och rådgivning.

Behovet av tillsyn över vattenverksamheterna är stort. Verksamhetsutövarna har i många fall bristfälliga kunskaper om miljöbalken, verksamhetens påverkan på miljön och reglerna om egenkontroll. En betydande andel av vattenverksamheterna saknar tillstånd eller har tillstånd som är i behov av att omprövas.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn över vattenverksamheter.

Tillsyn för att minska risken för skada på naturmiljön, 12 kap

Enligt 12 kap 6 § miljöbalken ska anmälan för samråd göras innan en åtgärd genomförs som väsentligt kan komma att ändra naturmiljön.

Anmälningsskyldigheten gäller inte om åtgärden kräver tillstånd eller anmälan enligt andra bestämmelser i miljöbalken. Skogsbruksåtgärder som omfattas av skogsvårdslagen ska i stället anmälas till Skogsstyrelsen. Anmälningar som berör försvaret ska anmälas till Försvarsinspektören för hälsa och miljö.

Nedläggning av jordbruksmark är anmälningspliktigt enligt 12 kap 9 § miljöbalken. Länsstyrelsen är prövningsmyndighet och ansvarar även för tillsynen.

Eftersom anmälningsplikten enligt 12 kap 6 § miljöbalken gäller för åtgärder, som i princip kan aktualiseras var som helst i naturen är det inte möjligt att definiera antalet tillsynsobjekt. Motsvarande gäller för nedläggning av jordbruksmark. Verksamheten styrs av antalet inkommande ärenden i form av anmälningar eller klagomål.

I länet finns vilthägn med tillstånd och med djur kvar i hägnet. Anläggande av hägn för hållande av vilt kräver tillstånd och Länsstyrelsen har tillsynsansvar.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn enligt 12 kap miljöbalken, förutom i den del som avser hållande av vilt i vilthägn där enheten för Enheten Djurskydd är prövningsmyndighet och ansvarar även för tillsynen.

Tillsyn enligt annan lagstiftning

Utöver tillsyn enligt miljöbalken, bedriver Länsstyrelsen tillsyn inom miljöområdet enligt flera andra lagar.

Lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen)

I länet finns ca 30 Seveso-anläggningar, som Länsstyrelsen har tillsynsansvar för. Vilka verksamheter som omfattas och planerade tillsynsaktiviteter vid dessa finns beskrivet i bilaga 2. Bilaga 6 beskriver en övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter. Tillsynen bedrivs enligt ett särskilt framtaget tillsynsprogram baserat på verksamhetens farlighet och dess förmåga att arbeta förebyggande för att minska risken för olyckor. Vid dessa tillsynsbesök bjuds även aktuell räddningstjänst och kommunalt miljökontor in.

Miljöskyddsenheten ansvarar för tillsynen enligt Sevesolagstiftningen. Arbetet bedrivs i samverkan med Enheten Samhällsskydd och beredskap. De anläggningar som klassas som Sevesoanläggningar betalar en årlig avgift för denna tillsyn.

Lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet

Den s.k. restvattenlagen reglerar ett antal frågor som tidigare fanns i äldre vattenlagstiftning och som man vid införandet av miljöbalken inte ansåg passa in i balken. Lagen reglerar t.ex. frågor om rådighet, viss omprövning och frågor om samfälligheter.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn över vattenverksamheter.

Äldre vattenlagstiftning

Delar av 1879 års dikningslag, 1880 års vattenrättsförordning, 1918 års vattenlag och 1983 års vattenlag gäller parallellt eller tillsammans med miljöbalken för vissa vattenverksamheter. Detta gäller t.ex. förvaltning av markavvattningsföretag som tillkom före 1984 samt för allmänna flottleder.

Vatten- och naturmiljöenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn över vattenverksamheter.

Lagen om allmänna vattentjänster

Den så kallade vattentjänstlagen reglerar kommunernas skyldighet att tillhandahålla vatten och avlopp till invånarna i tillräcklig utsträckning för att skydda människors hälsa och miljön. Tillsynen innebär att Länsstyrelsen ska kontrollera att kommunerna i länet uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag. Antalet tillsynsobjekt är svårt att lägga fast eftersom bedömningen av när lagen blir tillämplig är beroende av bedömningar baserade på lokala förhållanden, som inte finns generellt tillgängliga.

Miljöskydds-enheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn enligt vattentjänstlagen.

Terrängkörningslagen i skyddade områden

Enligt terrängkörningslagen är det förbjudet att köra med motordrivna fordon på barmark i terräng. Förbudet gäller all barmarkskörning utom i samband med vissa yrkes- och näringsutövningar, för vissa verksamheter, i vissa områden samt annan körning som genom föreskrift eller dispens är undantagen förbudet. Polisen har tillsynsansvaret med undantag för barmarkskörning inom skyddade områdena. Inom de områdena har länsstyrelsen eller kommunen ansvaret. Körning med motorfordon kan allvarligt skada de naturvärden områdena är avsedda att skydda och därmed försvåra att miljömål uppnås.

Rättsenheten ansvarar för Länsstyrelsens tillsyn enligt terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen i skyddade områden.

Planering av tillsyn

Tillsynsförordningens krav

Enligt gällande miljötillsynsförordning (2011:13) finns krav på tillsynsmyndigheterna att

- årligen göra en utredning av tillsynsbehovet
- föra register över verksamheter som kräver återkommande tillsyn
- upprätta en plan för tillsynsarbetet för varje kalenderår
- regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten

Förändringar i förhållande till tidigare förordning är bland annat att utredningen av tillsynsbehovet ska avse en period av tre år och uppdateras årligen.

Behovsutredningen och tillsynsplanen ska beslutas av den som ansvarar för myndighetens resursanvändning. Förordningen tydliggör också att uppföljning och utvärdering av tillsynen ska ske årligen. Vidare ska statliga tillsynsmyndigheter beskriva hur de har avvägt fördelningen av resurser mellan och inom tillsynsområden och hur resurserna anpassats till behoven av tillsyn.

Ansvar för tillsyn enligt miljöbalkens avfalls- och kemikaliekapitel kopplas tydligt till den myndighet som har tillsynen över en miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap eller en vattenverksamhet enligt 11 kap. Tillsynsförordningen ställer ökade krav på länsstyrelserna att regelbundet följa upp och utvärdera den tillsyn som överlåtits till kommunerna. Om förutsättningarna för överlåtelse har ändrats och inte längre uppfyller kraven ska tillsynen återkallas.

Utredning av tillsynsbehovet

Behovsutredningen belyser det uppskattade behovet av tillsyn. Av tabell 1 framgår det uppskattade behovet av tillsyn inom miljöbalkens olika områden för år 2021.

Tabell 2. Uppskattat behov av tillsyn inom miljöbalkens olika verksamhetsområden för år 2021.

Verksamhetsområde, kapitel i MB	Antal dagar	Antal årsarbetskrafter
Naturvård, kap 7, 8 och 12	487	2,2
Miljöskydd, kap 9	700	3,2
Företnadsområden, kap 10	273	1,2
Vattenverksamheter, kap 11	1967	8,9

Behovsutredningen för Sevesotillsynen visar att det under 2021 går åt 208 dagar för tillsynen. Vilket innebär ca 0,9 årsarbetskrafter.

Siffrorna har hämtats ur Länsstyrelsens behovsutredning. Behovsutredningen görs enligt den metod som Miljösamverkan tagit fram för rapporteringen till Naturvårdsverket som ska göras årligen.

Nationellt samarbete

Nätverk för kompetensutveckling och samordning

Länsstyrelsen deltar i flera nationella och interregionala nätverk i syfte att stärka den egna kompetensen men också för att bidra med kunskap och erfarenheter som byggts upp i vår verksamhet. Nätverksträffar anordnas av länsstyrelser och centrala myndigheter. En viktig del i arbetet inom nätverken är kommunikation och utbyte av dokument via e-postnätverk. Deltagande i nätverken ger förutom stärkt kompetens även värdefulla kontakter. God kännedom om hur andra miljömyndigheter agerar ger mer likartade krav i tillsynen och ett utvecklat kontaktnät möjliggör en effektivare ärendehandläggning.

Miljösamverkan Sverige

För att samordna och likrikta tillsynen inom olika områden deltar länsstyrelsen i projekt inom Miljösamverkan Sverige. Under 2021 kommer Länsstyrelsen i Örebro att delta i ett antal projekt som drivs av Miljösamverkan Sverige, bland annat genom att slutföra projektet rimlig egenkontroll för vattenkraft och starta upp efterföljande projekt som heter verktyglåda egenkontroll vattenkraftverk. Även ett projekt som handlar om tillsyn utifrån de så kallade BAT-slutsatserna som fastställs för vissa större miljöfarliga verksamheter (IED-verksamheter).

Miljösamverkan Värmlands och Örebro län

Miljösamverkan Värmland startade i februari 2008 och från och med den 1 januari 2019 kom Örebro läns kommuner och länsstyrelse med och det blev Miljösamverkan Värmlands och Örebro län. Målet är ett effektivt tillsynsarbete inom miljö- och hälsoskydd och livsmedel. Arbetet fokuserar på samverkan och samsyn som ska leda till ett bättre användande av resurser. Det ska även fungera som en informations- och kunskapsspridare.

Miljöbrottsbekämpning

Länsstyrelsen har en lång tradition av ett väl fungerande samarbete med polis och åklagare. Länsstyrelsen anordnar regelbundet träffar med åklagare, polis och kommunerna. Målet är att miljöbrott ska upptäckas i större utsträckning och att anmälningar oftare ska leda till fällande domar.

Tillsynsintervall för återkommande egeninitierade tillsynsinsatser

För varje tillsynsområde med definierbara tillsynsobjekt, som motiverar återkommande tillsyn, redovisas de tillsynsintervall som bedöms möjliga att tillämpa med de för verksamhetsåret tilldelade resurserna.

Tillsyn över särskilt utpekade skyddade områden 7 kap

Tabell 3. Tillsyn över särskilt utpekade skyddade områden 7 kap

Typ av tillsynsobjekt	Intervall	Kommentar
Nationalparker	2 år	2 objekt. Främst händelsestyrd tillsyn.
Naturresevat	18,3 år	246 objekt totalt. Främst händelsestyrd tillsyn.
Natura 2000-områden	-	136 objekt (flera är även naturresevat mm). Främst händelsestyrd tillsyn.
Interimistiska förbud	-	Tillsyn inte aktuell
Kulturresevat	-	Händelsestyrd tillsyn eller planerad tillsyn i form av uppföljning av beslut.
Naturminnen	-	65 objekt. Endast händelsestyrd tillsyn. Planerad tillsyn för att uppdatera status gjordes 2018.
Djur- och växtskyddsområden	-	1 objekt. Endast händelsestyrd tillsyn.
Biotopskyddsområden - generella	-	Stort antal objekt. Till stor del händelsestyrd tillsyn.
Biotopskyddsområde	-	Endast händelsestyrd tillsyn.
Vattenskyddsområden	-	Kommunal tillsyn
Miljöskyddsområde	-	Tillsyn inte motiverad

Tillsyn över skyddet av arter 8 kap

Tabell 4. Tillsyn över skyddet av arter 8 kap

Typ av tillsynsobjekt	Intervall	Kommentar
Yrkesmässig handel med djur	5 år	Även verksamheter utan tillstånd
Yrkesmässig preparering av djur	5 år	
Yrkesmässig förevisning av djur	5 år	

Tillsyn över miljöfarliga verksamheter 9 kap

Tabell 5. Tillsyn över miljöfarliga verksamheter 9 kap

Typ av tillsynsobjekt	Intervall	Kommentar
A-verksamheter	1-2 besök/år	IUV-verksamheter besöks varje år.
B-verksamheter	1/år	Vid behov kan även dessa verksamheter besökas oftare. IUV-verksamheter besöks varje år.

Tillsyn över förorenade områden 10 kap

Tillsynen över förorenade områden drivs som regel under avgränsade tidsperioder, som leder fram till en slutlig efterbehandling eller ett ställningstagande om att åtgärder inte är motiverade. I normalfallet förekommer

därför inte regelmässigt återkommande tillsyn. Viss tillsyn sker återkommande på de verksamheter där Länsstyrelsen har tillsyn enligt 9 kap.

Tillsyn över vattenverksamheter 11 kap

Tabell 6. Tillsyn över vattenverksamheter 11 kap

Typ av verksamhet	Intervall	Kommentar
Kommunala vattentäkter	Register och tillsynsplan kommer att tas fram under 2021	ca 55 objekt
Kommersiella vattentäkter	Register och tillsynsplan kommer att tas fram under 2021	ca 5 större objekt
Vattenbortledning vid byggnation	Planera informationskampanj för byggföretag, konsulter och kommuner. Uppmärksamma frågan tidigt i planärenden.	Okänt antal som borde tillståndsprövas i högre grad än idag Vanligt att åberopa 11:12 MB.
Övrigt vattenuttag	Register och tillsynsplan planeras att tas fram under 2021	ca 25 objekt
Vattenuttag ytvatten värdefulla vattendrag	Informationsbroschyr skickas ut vid behov, exempelvis torka.	
Kraftverk med dammar, större anläggningar	Tillsynen kommer att prioriteras utifrån den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraftverk, NAP. I övrigt händelsestyrd tillsyn.	ca 20 kraftverk och 50 dammar
Kraftverk med dammar, mindre anläggningar	Tillsynen kommer att prioriteras utifrån den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraftverk, NAP. I övrigt händelsestyrd tillsyn.	ca 110 kraftverk och 350 dammar
Övriga dammar	Tillsynen kommer att prioriteras utifrån om de övriga dammarna berörs av arbetet med den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraftverk, NAP. I övrigt händelsestyrd tillsyn. Händelsestyrt.	ca 200 dammar
Dammsäkerhetsklass B	2 år	12 dammanläggningar
Dammsäkerhetsklass C	5 år	15 dammanläggningar
Dammar utan dammsäkerhetsklass (U)	-	42 dammanläggningar
Dammsäkerhet, ännu ej klassade dammar enligt MB	- (Tillsyn i första hand året efter beslut om dammsäkerhetsklass.)	Totalt ca 600 dammar, varav ca 150 återstår att klassificera enligt MB
Markavvattning, större anläggningar	Kan ej prioriteras för närvarande. Händelsestyrt.	ca 200 objekt
Markavvattning, mindre anläggningar	Kan ej prioriteras för närvarande. Händelsestyrt.	ca 1200 objekt
Uppföljning av anmälda vattenverksamheter	Uppföljning av trummor som anlades under 2019 och kommer att genomföras 2021	Ca 15-30 objekt
Tillsyn av markavvattning torvtäkter	Tillsyn av torvtäkterna Snöbergsmossen och Trindmyren planeras under tillsynsvecka 2021	Två objekt
Tillsyn av markavvattning	Digitalisering av alla förrättningsakter i länet	
Tillsyn av markavvattning	Informationsblad kring dikesrensning och markavvattning ska tas fram och distribueras till lantbrukare	

Tillsyn enligt 12 kap

Tabell 7. Tillsyn enligt 12 kap

Typ av tillsynsobjekt	Intervall	Kommentar
Vilthägn	3 år	Medelbehov. Utförs av djurskyddsinspektör.

Tillsyn över Sevesoanläggningar

Tabell 8. Tillsyn över Sevesoanläggningar

Typ av tillsyn	Intervall	Kommentar
Granskning säkerhetsrapport	5 år	Vid en tillståndsprövning enligt 9 kap MB finns dock krav på säkerhetsrapport, även om det inte gått fem år sedan senaste rapporten upprättades.
Granskning intern plan för räddningsinsatser	3 år	
Granskning handlingsprogram	5 år	
Granskning information till allmänheten	5 år	
Planerade tillsynsbesök på Sevesoanläggningar på lägre kravnivån.	ca 3 år	Förrådsverksamheter medger ett tillsynsintervall på 5 år.
Planerade tillsynsbesök på sevesoanläggningar på högre kravnivån.	ca 1-2 år	Förrådsverksamheter medger ett tillsynsintervall på 5 år.

Uppföljning av tillsynen som genomfördes 2020

Tillsyn över skyddade områden 7 kap

Planerad tillsyn

Enligt tillsynsplanen för 2020 skulle planerad tillsyn utföras i 1 av länets naturreservat som också omfattas av 2 Natura 2000 områden. Inget planerat besök har gjorts i länets 2 nationalparker. Under 2020 har planerad tillsyn utförts i 1 naturreservat som omfattades av 2 Natura 2000 områden. Ingen planerad tillsyn har utförts i nationalparker.

I enlighet med tillsynsplanen har ingen planerad tillsyn utförts över djur- och växtskyddsområden, biotopskyddsområde eller naturminnen.

Händelsestyrd tillsyn

Den händelsestyrda tillsynen har främst varit förebyggande i form av information och rådgivning till allmänheten och verksamhetsutövare, t.ex. om tillståndsplikt och andra skyldigheter. Kontrollerande tillsyn har också bedrivits i form av handläggning av överträdelse som upptäckts eller anmälts till Länsstyrelsen.

Tillsyn över skyddet av arter 8 kap

Tillsyn över fridlysta arter

Mål enligt tillsynsplan: Förutom den delvis planerade tillsynen av genetiskt viktig varg och tillsyn i samband med licensjakt efter rovdjur var övrig tillsyn över skyddet av arter under 2020 endast händelsestyrd.

16 dagar har ägnats åt planerad och händelsestyrd jakttillsyn på stora rovdjur.

I samrådsärenden enligt 12 kap 6 § miljöbalken har bevakats om fridlysta arter kan komma att påverkas.

Tillsyn mot illegal jakt på rovdjur har genomförts genom att fältpersonal rört sig ute i länet. Inom samhällsgrupp SWT har länsstyrelserna i Örebro, Värmland och Dalarnas län och polisregion Bergslagen haft ett samarbete om förebyggande arbete mot illegal jakt på stora rovdjur.

I arbetet med planfrågor internt tas hänsyn till artskyddet. Länsstyrelsen har även haft kontakt med flera kommuner vid några tillfällen angående artskyddet i detaljplaner.

Med hjälp av frivilliga övervakare Länsstyrelsen och Örebro läns botaniska sällskap årligen lokaler med rödlistade och andra skyddsvärda växter och svampar, vilket kan betraktas som en del av tillsynen.

Tillsyn av verksamhetsutövers och privatpersoners import eller kommersiella aktiviteter med fridlysta och CITES-listade arter

Mål enligt tillsynsplan: Tillsynen över skyddet av arter var under 2020 endast händelsestyrd. En ansökan om tillstånd till djurpark har hanterats. Ett ärende har hanterats om misstänkt avel och försäljning av hund/varg hybrid. En anmälan om hållande av krokodil, räv och varg har hanterats.

Tillsyn miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap

Tillsynen under 2020 blev speciell utifrån pandemin där fokus blev att ändra arbetssätt. En del av tillsynsbesöken under året gjordes på plats hos verksamheterna, en del enbart digitalt och några med besök i kombination med platsbesök. Länsstyrelsen genomförde 14 planerade tillsynsbesök och 1 oanmält besök under 2020. Flera av dessa verksamheter fick tillsyn vid flera tillfällen. Några planerade tillsynsbesök blev inställda pga pandemin. I övrigt bedrevs tillsyn händelsestyrt exempelvis vid pågående provotidsutredningar, hantering av anmälan, ombyggnation med mera.

Utöver detta genomfördes 9 besök på Sevesoverksamheter. Ett antal industriutsläppsverksamheter inkom med statusrapporter för granskning. Flera tillsynsobjekt fick nya beslutade BAT-slutsatser och Länsstyrelsen gick igenom nya krav till följd av slutsatserna vid besök på tillsynsobjekten. Uppföljning

genomfördes även på verksamheternas arbete för att nå beslutade BAT-slutsatser.

Tillsyn förorenade områden enligt 10 kap

Av de verksamheterna som idag är pågående har huvuddelen (ca 25 st.) genomfört eller påbörjat undersökningar enligt MIFO fas 2-metodiken. För de nedlagda verksamheter som länsstyrelsen har tillsynsansvaret för pågår motsvarande undersökningar eller åtgärder vid ca 10 objekt. Vi arbetar vidare för att följa den handlingsplan som tagits fram som syftar till att nå målen om sanering av förorenade områden till år 2050. Ett stort arbete läggs även på tillsynsvägledande aktiviteter då en stor del av de förorenade områdena i klass 1 och 2 hanteras av de kommunala förvaltningarna.

Tillsyn vattenverksamheter enligt 11 kap

Den 25 juni 2020 tog regeringen beslut om nationell plan för moderna miljövillkor för vattenkraft. Alla verksamhetsutövare i länet har under hösten 2020, i enlighet med vattenverksamhetsförordningen, fått meddelande om vilken tidsplan som gäller för deras verksamhet så att de kan börja förbereda sig. Det konkreta arbetet med att genomföra planen är nu igång inom de prövningsgrupper som ligger först enligt planen. Under året har Länsstyrelsen skapat en organisation för genomförandet av samverkansprocesserna som föregår domstolsprövningarna.

Vi har engagerat oss i den nationella NAP-grupp som bildats inom länsstyrelserna. Gruppen har ordnat seminarium om samverkansprocessen och kring andra frågor vilket skapat förutsättningar för en större nationell samsyn mellan länsstyrelserna. Framtagande av gemensamma mallar och har gjort att verksamhetsutövarna i landet får samma information.

Tillsyn på nya objekt har endast inletts avseende övriga dammar och inte kraftverk eller regleringsdammars eftersom dessa är anmälda till den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraft. För de kraftverk som fått nya tillstånd har tillsyn i form av villkorsefterlevnad och egenkontroll genomförts.

Inom dammsäkerhetstillsynen har 18 beslut om dammsäkerhetsklass fattats under året, ett med dammsäkerhetsklass B, två med dammsäkerhetsklass C och 15 utan dammsäkerhetsklass (U). Målet att färdigställa fas 1, 2 och 3 är i stora drag uppfyllt, men det behövs kompletteringar i några ärenden innan beslut kan fattas. När det gäller den återstående dammen i fas 1 har Mark- och miljödomstolen dömt ut vite i oktober 2020. Domen har överklagats till Mark- och miljööverdomstolen. För fas 2 återstår tre anläggningar. För fas 3 återstår åtta anläggningar, där det i samtliga fall förelagts om att lämna in konsekvensutredning alternativt komplettering. I ett fall har ärendet återförvisats av domstolen. Arbeta med att begära in konsekvensutredningar för dammar i fas 4 har inletts.

Verksamhetsutövarnas årsrapportering av 2019 års dammsäkerhetsarbete har granskats och följts upp. I några fall planerades uppföljning som inte hanns med, men i stora drag bedrevs den tillsyn som var planerad.

Det nationella tillsynsystemet för dammsäkerhetstillsynen var under 2020 mindre dammägares rutiner för drift, tillståndskontroll och underhåll mm. Tillsynsinsatserna inriktades på säkerhetsledningssystem och rutiner för egenkontroll enligt 5 § förordning (2014:214) om dammsäkerhet och några skypemöten hölls med utvalda dammägare.

Zinkgruvan Mining AB genomförde under 2020 en fördjupad dammsäkerhetsutvärdering där Länsstyrelsen deltog.

Länsstyrelsen i Örebro har tillsammans med Länsstyrelserna i Västmanland, Värmland och Dalarna fortsatt med projektet för att samordna dammsäkerhetstillsynen av Mälarenergi Vattenkraft AB. Två tillsynsmöten har genomförts med bolaget med fokus på säkerhetsledningssystem. Projektet är tänkt att fortsätta och ytterligare möten är planerade. Ytterligare ett Länsstyrelsegemensamt samarbete har initierats gällande tillsyn av Karlskoga Vattenkraft AB, där ett första möte hölls i slutet av året.

År 2020 kom det in 114 anmälningar om vattenverksamhet. En stor del av dessa gällde vägtrummor och nedläggning av ledning i vattenområden. Den händelsestyrda tillsynen, t.ex. inkommande klagomål och underrättelser om driftstörningar har handlagts i den mån det har behövts genom föreläggande om rättelse, beslut om ingen ytterligare åtgärd och i vissa fall anmälan med misstanke om brott. Egeninitierad tillsyn har gjorts i form av informationskampanj för vattenuttag i särskilt värdefulla vattendrag, uppföljning av tidigare anmälda trummor och information om dikesrensning i Gröna bladet. Den totala tid som lagts ner på egeninitierad tillsyn av vattenverksamheter är endast tre arbetsdagar, mycket mindre än det som hade planerats. Tillsynen varit begränsad av den pågående pandemi samt att den händelsestyrda tillsynen generellt får företräde.

Vad gäller kvalitetsarbetet så sker det löpande och fortsatt arbete kommer ske under 2021.

Tillsyn enligt 12 kap

12 kap 6 §

Under 2020 inkom 187 anmälningar enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Enligt tillsynsplanen för 2020 skulle 10 beslut följas upp med tillsyn. Under 2020 har inget beslut följts upp med tillsyn. Den större delen av samråden gällde ledningsdragningar, underhållsröjning av befintliga ledningar samt vägunderhåll såsom dikesrensningar. Anledningen till att tillsynsplanen inte följts är att handläggning av ärenden och den händelsestyrda tillsynen har prioriterats högre samt att Coronaviruset inte möjliggjort planerad tillsyn i någon större utsträckning.

12 kap 9 §

Under 2020 inkom 6 anmälningar om att ta jordbruksmark ur produktion.

12 kap 11 §, vilthägn

Målet var 10 besök under 2020. Länsstyrelsen gav tillstånd för ett nytt vilthägn. Vidare gjordes rutinkontroll på fyra vilthägn varav en voljäranläggning. Uppföljningskontroll gjordes av ett hägn under vintern 2020. Ägaren hade fått flera förelägganden som inte efterföljdes. Uppföljningen resulterade i att djuren omhändertogs och avlivades av djurskyddsskäl. Hägnägaren har efter detta fått förbud enligt djurskyddslagen att hålla hov- och klövbärande djur samt åtalsanmälts. Totalt besöktes fem hägn. Utöver det hägn som Länsstyrelsen avvecklade har ett hägn och en voljäranläggning avvecklats under 2020. Besöken gjordes av Enheten för Djurskydd.

Tillsynsplan för verksamhetsåret 2021

Aktiviteter 2021

Inom alla tillsynsområden är den händelsestyrda tillsynen övervägande. Behovsutredningen för verksamhetsåret 2021 är ett av underlagen för planeringen av vilka aktiviteter som är planerade att genomföras under året. Eftersom behovet av resurser inte motsvarar tillgången, har en prioritering av aktiviteterna gjorts där de olika insatserna vägs mot varandra. I bedömningarna av de olika tillsynsåtgärderna har hänsyn till miljönyttan av att genomföra aktiviteterna tagits. Även resurseffektivitet och genomförbarhet har beaktats.

Nedan redovisas översiktligt den planerade inriktningen av tillsynsinsatserna under året. (Närmare uppgifter om tillsynens innehåll och fördelningen på ansvariga handläggare framgår av bilaga 1-4).

Tillsyn över skyddade områden 7 kap

Den händelsestyrda tillsynen kommer att dominera vad gäller skyddade områden. Planerad tillsyn kommer att ske i mån av tid. Överträdelserna mot terrängkörningslagen förefaller att ha ökat generellt och även inom skyddade områden vilket gör det viktigt att tillsynas.

Biotoper som omfattas av det generella biotopskyddet förefaller försvinna mer och mer och vi ser här ett stort behov av tillsyn. Utvecklingen av Coronaviruset och personalresurser får under året visa om vi kommer att ha möjlighet att prioritera detta.

Tillsyn över skyddet av arter 8 kap

Tillsynen över skyddet av arter kommer även under 2021 främst vara händelsestyrd. En viss tillsyn över fridlysta arter kan ske i samband med tillsyn av naturreservat. Tillsyn över stora rovdjur kommer att bedrivas, bland annat i samband med jakt på rovdjur och genom närvaro i områden där genetiskt

viktiga vargar uppehåller sig. Inom samhällsrådet SWT kommer arbetet fortgå under 2021 mellan länsstyrelserna i Örebro, Värmland och Dalarnas län och polisregion Bergslagen om förebyggande arbete mot illegal jakt på stora rovdjur. Genom inkomna anmälningar enligt 12 kap 6 § miljöbalken bevakas om fridlysta arter påverkas.

Länsstyrelsen fortsätter samordna nätverket Samverkan om artdata.

Samverkan med övriga berörda myndigheter och kommuner sker i samband med Miljöbrottsamverkan.

CITES-tillsynen kommer enbart bygga på anmälningar om misstänkta brott utifrån.

Eventuell kompetensutveckling av handläggare inom artskydd görs när tillfälle ges vid konferenser eller liknande träffar.

En handläggare arbetar med att koordinera den länsstyrelsegemensamma webbaserade samarbetsytan för artskyddsfrågor. På ytan diskuteras frågor och erfarenheter utbyts mellan länsstyrelserna och nationella myndigheter på ett mer samordnat sätt än genom e-post-växling.

Tillsyn av miljöfarliga verksamheter 9 kap

Vid de planerade tillsynsbesöken ligger stort fokus på att kontrollera och förbättra verksamheternas egenkontroll. Under 2021 kommer tillsynsbesöken åtminstone inledningsvis utföras digitalt. Förhoppningen är att kunna göra platsbesök under senare delen av 2021, eventuellt i kombination med digital tillsyn. Fokus vid tillsynen under 2021 är kemikalier och hantering av dessa. Även under 2021 kommer mycket tid att läggas på de verksamheter som genomför omprövningar. Flera av verksamheterna har också pågående provotider, vilket kräver mycket tillsyn. Vi kommer även att fortsätta jobba för att fler verksamheter med äldre tillstånd genomför omprövningar.

De verksamheter som har fått sina så kallade BAT-slutsatser kräver en del tillsyn då det innebär omfattande granskning av de redovisningar som bolagen lämnat in. Vi deltar i det nationella projektet ”Att leva med BAT-slutsatser” som ska avslutas under året.

Tillsyn över förorenade områden 10 kap

Tillsynen fokuserar särskilt på objekt enligt prioriteringslistan (Se Regionala Programmet för år 2021-2022) där ansvariga finns. Planerade aktiviteter finns utförligare beskrivna i Regionala Programmet.

Tillsyn av vattenverksamheter 11 kap

Den händelsestyrda tillsynen kommer fortsättningsvis sannolikt att domineras av anmälningar om vattenverksamhet samt inkomna klagomål på vattenverksamhet. Vi kommer genom extra medel från Havs- och vattenmyndigheten att kunna genomföra mer egeninitierad miljötillsyn gällande vattenverksamheter. Särskilt fokus kommer att läggas på frågor som rör den

nationella prövningsplanen för vattenkraft. Tillsyn kommer prioriteras till de prövningsgrupper och de anläggningar som ska skicka in ansökningar till mark- och miljödomstolen under 2023 och 2024.

Arbetet med tillsyn på vattentäkter och vattenbortledning kommer att fortsätta. Till exempel kommer det tas fram ett register över verksamheterna. Informationsmaterial om vad som gäller vid vattenbortledning skickas ut vid behov, exempelvis vid torka. En informationskampanj gällande grundvattenbortledning vid byggnation planeras att genomföras för byggföretag, kommuner och konsulter under 2021.

Vad gäller anmälningsärenden kommer även anmälda trummor från 2019 att följas upp under 2021. Egeninitierad tillsyn avseende markavvattning ska genomföras under 2021 i form av en informationskampanj riktad mot lantbrukare. Även en digitalisering av alla förrättningsakter för markavvattning planeras under året.

Dammsäkerhet

Inom den egeninitierade tillsynen kommer dammsäkerhetsklassificering av dammar i fas 4 att fortsätta. Uppföljning sker vid behov, genom skypemöten eller besök vid dammarna. Dammanläggningar med dammsäkerhetsklass B prioriteras. Utöver detta kommer uppföljning ske av 2020 års nationella tillsystema.

Det länsstyrelsegemensamma tillsynsarbetet kring två gemensamma verksamhetsutövare fortsätter.

Genomgång av dammar som kan klassificeras som farlig verksamhet enligt Lagen om skydd mot olyckor kommer att fortsätta, tillsammans med Enheten för samhällsskydd och beredskap. Det finns några ytterligare dammar i dammsäkerhetsklass B som kan vara aktuella för beslut.

Arbetet med samordnad beredskapsplanering för Svartälven och Gullspångsälven är inlett och leds av Enheten för samhällsskydd och beredskap och Vatten och naturmiljöenheten medverkar.

Tillsyn enligt 12 kap

Tillsynen enligt 12 kap miljöbalken är i stort sett händelsestyrd (förutom vilthägnen) och bestäms av antalet inkommande ärenden. Under 2021 planeras ca 5 samrådsbeslut att följas upp med planerad tillsyn. Besök hos nio vilthägn med krav på tillstånd enligt miljöbalken planeras av enheten Djurskydd.

Tillsyn över Sevesoanläggningar

Tillsynsbesök planeras vid 11 av länets totalt 24 Sevesoanläggningar (exklusive bergtäkter) under 2021. Besöken genomförs i samverkan med respektive kommuns räddningstjänst och miljökontor. Besökens inriktning kommer att vara på verksamheternas säkerhetsledningssystem. Tillbud och olyckor, nödlägen inklusive övningar, farliga ämnen samt faktorer i omgivningen att granskas. Under året kommer ett antal av verksamheterna att tillståndsprövas

och säkerhetsrapporter m.m. kommer att granskas inom ramen för prövningen. Utöver detta kommer flera säkerhetsrapporter att granskas då de kommer in.

Tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster

Cirka fyra ärenden beräknas att handläggas under året. Några av dem är redan pågående ärenden och några förväntas tillkomma som händelsestyrda tillsynsärenden.

Tillsynsvägledning

De planerade aktiviteterna inom tillsynsvägledningen, som återfinns i aktivitetsplanen, utgår från Länsstyrelsens fleråriga tillsynsvägledningsplan, se separat dokument.

Utbildningar, handläggartäffar och samverkansgrupper kommer under 2021 att anordnas vid behov. Samverkan med Miljösamverkan i Värmlands och Örebro län kommer att fortsätta utvecklas under 2021 med många digitala vägledningsinsatser.

Aktiviteter som inte prioriteras år 2021

Tillsyn över skyddade områden 7 kap

Tillsyn av djur- och växtskyddsområden, biotopskyddsområde och naturminnen kommer inte att prioriteras.

Tillsyn över övriga skyddade områden kommer nästan uteslutande att bestå av händelsestyrd tillsyn samt planerad tillsyn i form av uppföljning av beslut. Det ska dock poängteras att Länsstyrelsen förvaltar dessa områden och länsstyrelsens personal har uppsikt över områdena och vad som händer i dessa områden och det kan resultera i händelsestyrd tillsyn. Länsstyrelsen har också avtal med många entreprenörer som arbetar i de skyddade områdena vilket också bidrar till uppsikt av områdena.

Tillsyn över skyddade arter 8 kap

Såsom beskrivs under kap 9.1.2 nedprioriteras all egeninitierad tillsyn.

Tillsyn miljöfarliga verksamhet 9 kap, Sevesoverksamheter och torvtäkter

Vi kommer att prioritera ner en del miljöfarliga verksamheter under 2021 utifrån att resurser inte finns för att besöka alla. Ett par av dem kommer vi att genomföra Sevesotillsyn på så att de får ett tillsynsbesök under året. Vi ser även behov av att genomföra flera besök på vissa av dessa verksamheter, men det kommer också prioriteras bort då det inte finns tillräckliga resurser. Några säkerhetsrapporter kommer att skjutas fram och granskas under 2022, eftersom det inte finns resurser att granska samtliga under året. Det ska komma in många under året utifrån det femåriga intervallet. De verksamheter vars rapporter granskas 2022 kommer att få besked om det.

Tillsyn av förorenade områden 10 kap

Objekt med eller utan utpekad verksamhetsutövare som är klassade som mindre risk för hälso- eller miljöskada prioriteras inte. Dessa prioriteringar beskrivs mer ingående i handlingsprogrammet för förorenade områden.

Tillsyn av vattenverksamheter 11 kap

Inom egeninitierad tillsyn över vattenverksamheter har följande inte prioriterats:

- Markavvattningsföretag, ca 1400 st.
- Uppföljning av beslutade anmälda vattenverksamheter.
- Dammsäkerhet – dammar som ännu ej är klassade
- Kraftverk och övriga dammar som inte ingår i provningsgrupper som ska skicka in ansökan till mark- och miljödomstolen 2023 och 2024.

Uppföljning av tillsynsplanen 2021

Uppföljning och utvärdering av arbetet med genomförande av tillsynsplanen 2021 sker vid årets slut och används som underlag för tillsynsplanen för 2022. Löpande under pågående verksamhetsår sker avstämningar av arbetet efter varje tertial.

Bilagor

Bilaga 1: Tillsynsaktiviteter inom MB 7, 8 och 12 kap

Bilaga 2: Tillsynsaktiviteter inom MB 9 och Sevesolagen

Bilaga 3: Tillsynsaktiviteter inom MB 10 kap

Bilaga 4: Tillsynsaktiviteter övergripande inom MB 11 kap

Bilaga 5: Övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter

Bilaga 1

Tillsynsaktiviteter inom MB 7, 8 och 12 kap

Tabell 9. Tillsynsaktiviteter inom MB 7, 8 och 12 kap

Tillsynsområde/objekt	Antal objekt	Tillsynsbehov besök/ärenden	Tillsynsplan 2020	Typ av aktivitet
Nationalparker	2	1	1	Tillsynsbesök och uppföljning av ärenden
Naturresevat	246	Svårbedömt	2	Tillsynsbesök och uppföljning av ärenden
Naturminne	65	5	0	Tillsynsbesök och uppföljning av ärenden
Biotopskyddsområde – generellt	Stort antal	Svårbedömt men stort	10	Information, tillsynsbesök och uppföljning av ärenden
Djur- och växtskyddsområde – Lst	1	1	0	Tillsynsbesök
Områden med interimistiska beslut	0	0	0	Tillsynsbesök
Samråd	Ca 180	30	10	
Vilthägn	20	10	10	Tillsynsbesök*
Natura 2000	136	Svårbedömt	2	Tillsynsbesök och uppföljning av ärenden**
Fridlysning av växt- och djurarter	Ca 80 arter + alla fåglar	Mycket svårbedömt	0	Information, händelsestyrd tillsyn
Prep, handel, förev. enl. artskyddsförordningen	Ca 35-40	5 besök (4 dagar)	1 (1 dag)	Tillsynsbesök
In- och utförelse, transport, förvaring eller handel med CITES-listade djur och växter	Stort antal arter enligt CITES-bilagorna	18 dagar	1 dag	Informationsinsatser och tillsynsbesök

*Hälften av besöken är vid ny registrering

**Skogsstyrelsen har tillsynsansvar för skogliga åtgärder utanför N2000 områden

Bilaga 2

Tillsynsaktiviteter inom MB 9 och Sevesolagen

Tabell 10. Tillsynsaktiviteter vid miljöfarlig verksamhet

Miljöfarlig verksamhet	Aktivitet
Ahlstrom-Munksjö Aspa Bruk AB-i	Tillsynsbesök
Ahlstrom-Munksjö Ställdalen AB-i	Tillsynsbesök
Algol Chemicals AB-i	Händelsestyrt
BillerudKorsnäs Frövi-i	Tillsynsbesök, prövotidsutredningar
BillerudKorsnäs Rockhammar AB-i	Tillsynsbesök, prövotidsutredningar
Brenntag	Möte om ombyggnation
Cambrex Karlskoga AB-i	Prövotidsutredningar
Degerfors avloppsreningsverk	MR och EU-rapportering
Eurencos Bofors AB-i	Tillsynsbesök, tillståndsprövning
Flogas AB	MR
Forcit AB	MR
Fortum Waste Solutions AB-i	Tillsynsbesök, prövotidsutredningar - yttrande till MMD
Hallsbergs avloppsreningsverk	Händelsestyrt
Karlskoga Kraftvärmeverk AB-i	Tillsynsbesök
Kilsta Energibränslen AB-i	Tillsynsbesök, genomgång tillstånd, tillståndsprövning
Kopparbergs pigment	Händelsestyrt
Kumla avloppsreningsverk	Möte
Lovisagruvan AB	MR
Minpro AB	Prövotidsutredning
Nammo Sweden AB (Karlskoga)	Tillsynsbesök iom Projekt Keml.
Nammo Sweden AB (Lindesberg)	Tillsynsbesök
Nouryon Functional Chemicals AB-i	Tillsynsbesök, prövotidsutredning - yttrande till MMD
Orica Sweden AB-i	Tillsynsbesök, prövotidsutredning
Outokumpu Stainless AB-i	Tillsynsbesök
Ovako AB-i	Tillståndsprövning
Saab Bofors Test Center AB, Bofors skjutfält inkl förråd Svartå	Tillståndsprövning
Saab Dynamics AB	Prövotidsutredningar
Sköllersta avloppsreningsverk	MR och EU-rapportering
SSE Sverige AB (fd. NORAB)	Händelsestyrt
Teknos AB	Tillsynsbesök
Zinkgruvan Mining AB-i	Tillsynsbesök Ind.omr och Enemossen, samråd under prövotid, samråd och ändringstillstånd - yttrande till MMD, prövning enligt minerallagen

Tabell 11. Tillsynsaktiviteter vid Sevesoanläggningar

Sevesoanläggningar	Aktivitet
Algol Chemicals AB	Besök
Brenntag Nordic AB	Säkerhetsrapport
Cambrex Karlskoga AB	Besök
Eurenco Bofors AB	Besök, säkerhetsrapport
Flogas AB	Besök, säkerhetsrapport
Forcit Sweden AB	Säkerhetsrapport
Fortum Waste Solutions AB	Besök, säkerhetsrapport
Nouryon Functional Chemicals AB	Besök, säkerhetsrapport
Orica Sweden AB	Ev. besök
Outokumpu Stainless AB	Besök
Ovako Hellefors AB	Säkerhetsrapport
Saab Bofors Test Center, Bofors skjutfält	Besök
SAAB Bofors Test Center förråd i Lindesberg	Inget besök
SAAB Boforst Test Center förråd i Svartå	Inget besök
Saab Dynamics AB	Besök
SSE Sverige AB (fd. NORAB AB)	Besök, säkerhetsrapport
Zinkgruvan Mining AB	Besök, säkerhetsrapport
Ahlstrom-Munksjö Aspa Bruk AB	Inget besök
Ahlstrom-Munksjö Ställdalen AB	Inget besök
BillerudKorsnäs Frövi	Inget besök
E.ON Sverige AB, Åbyverket	Inget besök
Nammo Sweden AB, Hanssons Pyrotech (Lindesberg)	Inget besök
Nammo Sweden AB (Karlskoga)	Inget besök
Suzuki Garphyttan AB	Inget besök

Bilaga 3

Tillsynsaktiviteter 10 kap förorenade områden

Tabell 12. Tillsyn vid förorenade områden med pågående verksamhet

Förorenade områden pågående verksamhet	Aktivitet
Ahlstrom Ställdalen AB	Händelsestyrd tillsyn, PFAS-projekt
Algol	Utreda MIFO fas 2
Brenntag Nordic AB	Utreda behov om MIFO
Cambrex Karlskoga AB	Händelsestyrd tillsyn, handlingsplan. PFAS Mifo 2.
Orica Sweden AB	Tillståndsprovning, statusrapport, tri-åtgärd, händelsestyrd tillsyn, PFAS Mifo 2.
Eurencor Bofors AB	Ansvarsutredningar krävs för att komma vidare i flera objekt. Händelsestyrd tillsyn, handlingsplan, PFAS Mifo 2, tillståndsprovning.
Korsnäs Frövi	Händelsestyrd tillsyn, statusrapport, uppföljning olja i mark o gr.v.
Kopparbergs pigment	Verksamheten endast försöksverksamhet
Lovisagruvan	Ingen EBH-tillsyn tidigare, utreds om behov finns
Ahlstrom - Munksjö Aspa bruk AB	Händelsestyrd tillsyn, uppföljning fenoler i gr.v.
Karlskoga Kraftvärmeverk AB	BAT. Statusrapport framöver.
Nammo Liab Karlskoga	Tre objekt finns med riskklass 4 (Mifo fas 1). Ingen planerad tillsyn enbart händelsestyrd
Minpro	Händelsestyrt
Nammo Liab Lindesberg	Tillsyn efter behov, mifo fas 2 har genomförts för branddamm o sprängplats. Händelsestyrd tillsyn.
Nouryon FunctionalChemicals AB (Akzo)	Mifo fas 2 klar, endast händelsestyrd. PFAS Mifo 2. Grävarbeten.
Outokumpu Stainless AB	Händelsestyrt
Ovako steel AB	Händelsestyrd tillsyn + avveckling av valsverket.
BillerudKorsnäs Rockhammar AB	Händelsestyrt, tillsynsbesök, PFAS-projektet
SAAB Bofors Testcenter	Tillståndsprovning, utvärdering av kp brännplatsen Rösimmen. Händelsestyrd tillsyn. PFAS Mifo 2.
SAAB Dynamics	Händelsestyrd tillsyn
Teknos AB	Avvecklingsplan, händelsestyrd, provtagningsplan gr.v lösningsmedel
Fortum Waste Solution	Ingen EBH-tillsyn tidigare, utreds om MIFO behov finns
Zinkgruvan Mining	Händelsestyrd tillsyn, grundvattenprojekt pågår, MIFO fas 2

Tabell 13. Tillsyn vid förorenade områden med nedlagda objekt

Förorenade områden nedlagda objekt	Aktivitet
Supra Kvarntorp (flera objekt)	Föreläggande om att utföra undersökningar, ta fram provtagningsplan o riskbedömning
Kvarntorp övrigt - 9 delobjekt	AU. Kvarntorpsprojekt - få grepp om ansvarsbiten för området
Bastkärn	Ansvarsutredning, färdigställa
Hellefors såg	Undersökning pågår, del 2. RB och ev. bedömning av fortsatta undersökningar eller åtgärder
Kaveltorp Varp (5d). Ingå i gruvprojektet, prioriteras 2021	Ansvarsutredning. Inom gruvprojektet
Kisaska Ahlströms industriområde	Ställt krav på fortsatta utredningar via kontrollprogram
Akzo Nobel - Bofors skjutfält (flera objekt)	Utredningar pågår vid Höglundagruvan. Klart 2021
Akzo Nobel - Bofors skjutfält (flera objekt)	Utredningar pågår vid Långsjön. Klart 2021
Gamla och Nya Åsbro impregnering (3 delobjekt)	Tillsyn av saneringsåtgärd land (och sediment). Ev. sanering dikesbottnar
Aspa Såg	Beslut om fortsatt arbete
Gasklockan, Örebro	Exploatering brandstation och ev.bostäder. Ev. åtgärdsbidrag södra delen
Stråssa Gruvfält	Gruvprojektet. Ansvarsutredning, underlag och upphandling för konsultstöd. Prioriteras ej 2021
Rosthyttan (Zinkgruvan mining)	Ansvarsutredning, föreläggande
Kilsta industriområde (två delobjekt)	Utreda objekt och TM
Johnson Hill AB (7d)	AU - ansvarskoll. Bostadsbyggnation i närheten. Risk för klorerat. Prioriterat 2021

Bilaga 4

Tillsynsaktiviteter inom 11 kap vattenverksamheter, se även avsnitt 9.1.5.

Dammsäkerhet

- Länsstyrelsens rapportering av dammsäkerhetstillsyn till Svenska Kraftnät
- Dammsäkerhetsklassificering
 - Fas 1 slutförs
 - Fas 2 slutförs
 - Fas 3 slutförs
 - Fas 4 fortlöper
- Årsrapportering och uppföljning
- SvK:s nationella fokusområde för dammsäkerhetstillsyn 2021: Avvikelser och åtgärdsbehov.
- Uppföljning av SvK:s nationella fokusområde för dammsäkerhetstillsyn 2020.
- Egeninitierad tillsyn av dammanläggningar med dammsäkerhetsklass B,
- Tillsyn av dammanläggningar med dammsäkerhetsklass B, fokus på Radiomasten Kraft AB och BillerudKorsnäs Rockhammar. Samt Zinkgruvan Mining AB.
- Följa med på FDU/DSU/FI vid dammanläggningar med dammsäkerhetsklass B i den utsträckning som är möjlig.
- Delta vid slutrapportering av Zinkgruvan Minings FDU
- Gemensamt tillsynsprojekt med Mälarenergi Vattenkraft AB tillsammans med Lst Västmanland, Värmland och Dalarna fortsätter.
- Gemensamt tillsynsprojekt med Karlskoga Vattenkraft AB tillsammans med Lst Värmland och Dalarna fortsätter.
- Klassning av dammar som farlig verksamhet tillsammans med enheten för samhällsskydd och beredskap.
- Beredskapsplanering Svartälven och Gullspångsälven, Enheten för samhällsskydd och beredskap ansvarar och Vatten och naturmiljöenheten deltar.

Vattenkraftverk och regleringsdammar

Prioriterade avrinningsområden och anläggningar:

- Förberedelse inför NAP-prövningar 2023: Nyköpingsån och Gullspångsälven
- Dammar i Laxåns huvudfåra.
- Rällsälven: pågående tillståndsprövning och tillsyn på nya tillstånd.
- Uppföljning av nytt tillstånd och kontrollprogram Guldsmedshyttans kraftverk i Hammarskogsån och Falkasjöns kraftverk i Garphytteån

Övriga dammar:

- Gusselby kvarndamm

Tillsyn vattenbortledning och vattentäkter

- ta fram register över verksamheterna
- informationsbroschyr vattenuttag
- ta fram informationsmaterial om vad som gäller vid byggnation
- granska kontrollprogram vattenuttag

Övrig tillsyn

- Tillsynsveckan, förbereda och delta under veckan
- Klagomål/ driftstörningar/ information/ rådgivning mm
- Handläggning anmälan av vattenverksamhet (MB 11:9a §)
- Följa upp anmälningsärenden, fokus på trummor
- Utlämnade av handling och information markavvattning
- Älvgrupper: möten för Gullspångsälven och Arbogaån
- Dispens dumpningsförbud

Bilaga 5

Övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter för bedömning av tillsynsfrekvensen enligt sevesolagstiftningen

I länet finns det 32 sevesoverksamheter varav 15 verksamheter är på den högre kravnivån och 17 verksamheter är på den lägre kravnivån. På den lägre kravnivån är 10 verksamheter bergtäkter och två verksamheter sprängämnesförråd.

En stor del av verksamheterna hanterar explosivämnen i stora mängder samt oxiderande ämnen såsom ammoniumnitrat. Risker vid dessa verksamheter är framförallt explosioner och bränder.

Andra risker är brandfarliga ämnen som petroleumprodukter och gasol som hanteras bland annat vid massafabriker och stålverk. I dessa verksamheter hanteras ofta även oxiderande ämnen som syrgas och klorat, vilket medför risk för explosion och brand.

Vidare finns verksamheter, exempelvis kemisk industri och stålverk, som hanterar stora mängder mycket giftiga och giftiga ämnen såsom natriumcyanid, formaldehyd, vattenfri ammoniak och vätefluorid. Dessa kan orsaka skada på människors hälsa och miljön vid ett utsläpp.

Munksjö Aspa Bruk AB ligger på en halvö i Vätterns norra del. Delar av Vättern är vattenskyddsområde och ett utsläpp kan påverka vattenkvaliteten.

E.ON Sverige AB (Åbyverket) ligger intill Svartån som nedströms rinner genom centrala Örebro för att sedan mynna ut i Hjälmarens. Ett utsläpp till Svartån kan påverka vattenkvaliteten och därmed människors hälsa.

Inom länet finns även två industriområden i Karlskoga kommun och ett industriområde i Kumla kommun med sevesoverksamheter som vid en olycka kan orsaka dominoeffekter.

Björkborns industriområde

- Cambrex Karlskoga AB
- Eurenco Bofors AB
- Saab Dynamics AB

Immetorp

- Forcit Sweden AB
- Saab Bofors Test Center AB

Kvarntorps industriområde

- Akzo Nobel Functional Chemicals AB
- Algol Chemicals AB
- Fortum Waste Solutions AB

Inom Outokumpu Stainless AB:s industriområde finns en verksamhet som har en gasoltank. Vid ett gasolutsläpp kan detta påverka Outokumpu Stainless AB.

Vid Flogas Sverige AB finns ett bolag som lagrar flis. Avståndet mellan flislager och gasolverksamheten uppfyller gällande regler. Vid en brand i flislagret kan Flogas Sverige AB påverkas. Ett blixtnedslag kan även påverka verksamheten.

E.ON Sverige AB (Åbyverket) ligger nära de allmänna vägarna E20, E18 och RV50. Vid en stor trafikolycka kan Åbyverket påverkas.

En skogsbrand kan påverka de fyra olika sprängämnesförråden som finns i länet. I övrigt finns inga naturliga olycksrisker som kan påverka någon av Sevesoverksamheterna.

Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro